

Årsrapport for 2019 til Vega verneområdestyre fra SNO

SNO lokalt:

Runar Jostein Omnø - SNO-Helgeland

I tillegg er det kjøpt tjenester av:

Håkon Bikset, - Mannskap på båt og hjelpemann tiltak i verneområder.

Forsidefoto: Bremstein Fyr, Vega. Foto SNO/RJO

Innhold

1. Kjerneoppgaver	4
1.1 Motorferdsel, Laksoppsyn, Kulturminner.....	3
1.1.1 Føringer fra KLD eller Miljødirektoratet.....	3
1.1.2 Kort om aktiviteten	3
1.1.3 Resultater eller reaksjoner	3
1.1.4 Utviklingstrekk eller utfordringer	3
1.1.5 Anbefalte oppfølgingspunkter.....	3
2. Bestillingsoppgaver	4
2.1 Oppsyn/tilsyn/tiltak i verneområder	4
2.1.1 Føringer fra KLD eller Miljødirektoratet.....	4
2.1.2 Kort om aktiviteten	4
2.1.3 Resultater	4
2.1.4 Utviklingstrekk og utfordringer	4
2.1.5 Anbefalte oppfølgingspunkter.....	5
2.2 Fremmede arter; sitka/buskfuru	5
2.2.1 Føringer fra KLD eller Miljødirektoratet.....	5
2.2.2 Kort om aktiviteten	5
2.2.3 Resultater	5
2.2.4 Utviklingstrekk og utfordringer	5
2.2.5 Anbefalte oppfølgingspunkter.....	6
2.3 Fremmede arter; Mink	6
2.3.1 Føringer fra KLD eller Miljødirektoratet.....	6
2.3.2 Kort om aktiviteten	6
2.3.3 Resultater	6
2.3.4 Utviklingstrekk og utfordringer	6
2.4 Marin forsøpling i verneområder	7
2.4.1 Føringer fra KLD eller Miljødirektoratet.....	7
2.4.2 Kort om aktiviteten	7
2.4.3 Resultater	7
2.4.4 Utviklingstrekk og utfordringer	7
2.4.5 Anbefalte oppfølgingspunkter.....	8
2.5 Registrering og overvåkning av sårbare og sensitive arter	8
2.5.1 Føringer fra KLD eller Miljødirektoratet.....	8
2.5.2 Kort om aktiviteten	8
2.5.3 Resultater	8
2.5.4 Utviklingstrekk og utfordringer	8

1. Kjerneoppgaver (kontroll, tilsyn, informasjon, mv)

Kontroll med etterlevelsen av spesifiserte miljøløver er kjerneaktiviteten til SNO, og skal opprettholdes i 2019. Basisen i det løpende kontrollarbeidet skal fortsatt bestå av uniformert tilstedeværelse i aktuelle naturområder kombinert med rutinemessig kontroll av etterlevelsen av regelverket. Den rutinemessige kontrollen skal skje i form av stikkprøver og systematisk oppfølging av etterretningstips. I tillegg skal det gjennomføres aksjoner der dette anses hensiktsmessig, gjerne i samarbeid med andre myndigheter.

1.1 Motorferdsel, Laksoppsyn, Kulturminner

Det har i 2019 kun i beskjeden grad vært utført oppsyn/tilsyn innenfor feltene Motorferdsel, laksoppsyn og kulturminner, i Vega.

1.1.1 Føringer fra KLD eller Miljødirektoratet

Sitat fra faglige føringer: " Det er særlige forventninger til snøscooterkontroll, spesielt knyttet til kontroll med de nye kommunale løypene, samt innføring av nytt overtredelsesgebyr. Oppsyn med barmarkskjøring skal prioriteres særskilt. I tillegg skal det gjennomføres kontroll med vannskuter i verneområder der dette er særskilt regulert i verneforskriften."

1.1.2 Kort om aktiviteten

Hva gjelder motorferdsel er det ikke foretatt kontroller i 2019, - hverken til lands eller til vanns.

Det er kjørt noe laksoppsyn i Vega, men omfanget er til dels beskjedent.

Vega har 2 kulturminner som SNO har tilsyn med. Dette er "Bremstein Fyr" og "Fiskeværer Skjærvær" Det er utført tilsyn av begge kulturminnene i 2019.

1.1.3 Resultater eller reaksjoner

SNO har ikke skrevet noen anmeldelser etter Lov om motorferdsel i utmark. Det er registrert 1 inndragning av garn i 2019 i Vega.

SNO-Helgeland har ikke observert trafikk med vannscooter, - eller fått tips om slik kjøring, i Vega.

1.1.4 Utviklingstrekk eller utfordringer

Intet relevant til Vega.

1.1.5 Anbefalte oppfølgingspunkter

Det vil bli gjennomført tilsyn av utvalgte kulturminnene i Vega også i 2020.

Det vil også sporadisk i tilknytning til andre oppdrag bli utført noe laksoppsyn i Vega.

Det er ikke planlagt kontroller rettet mot motorferdsel i 2020. Aktiviteten vil bli begrenset til eventuelle konkrete hendelser eller informasjon om mulige lovbrudd.

2. Bestillingsoppgaver

SNO-Helgeland har i 2019 hatt mest fokus på oppsyn- og tilsynsrollen i forhold til verneområdene og Verdensarvområdet i Vega. Å være til stede for "å se og bli sett" er fortsatt den kanskje viktigste oppgaven for SNO. SNO har i tillegg forsøkt å få utført flest mulig av de bestilte oppdrag både på oppsyn, tilsyn, tiltak, uttak av mink samt registreringer i verneområder og verdensarvområdet.

2.1 Oppsyn/tilsyn/tiltak i verneområder

2.1.1 Føringer fra KLD eller Miljødirektoratet

Sitat fra faglige føringer:

- **Kontroll og tilsyn** Kontroll med etterlevelsen av spesifiserte miljøløverk er kjerneaktiviteten til SNO, og skal opprettholdes i 2019. Basisen i det løpende kontrollarbeidet skal fortsatt bestå av uniformert tilstedeværelse i aktuelle naturområder kombinert med rutinemessig kontroll av etterlevelsen av regelverket. Den rutinemessige kontrollen skal skje i form av stikkprøver og systematisk oppfølging av etterretningstips. I tillegg skal det gjennomføres aksjoner der dette anses hensiktsmessig, gjerne i samarbeid med andre myndigheter.

2.1.2 Kort om aktiviteten

SNO-Helgeland har loggført 342 arbeidstimer i Vega i 2019. Det er med tjenestebåt loggført 2226 km oppsyn/tilsyn i verneområder/verdensarvområdet i Vega, hvorav 861 km er kjørt i forbindelse med uttak av mink.

2.1.3 Resultater

SNO-Helgeland har med noen få unntak fått utrettet bestilte tiltak samt oppsyns- og tilsynsoppdrag. Omfanget av enkelte oppdrag har dog blitt noe begrenset blant annet på grunn av føringer på å prioritere andre oppgaver, som for eksempel laksoppsyn, noe mer. SNO har som tidligere etter beste evne forsøkt å bistå verneområdeforvalter ved en del "oppdukkende oppgaver" og transportbehov.

For utfyllende informasjon om oppsyn i verneområdene i Vega vises til Verneområdelogg.

2.1.4 Utviklingstrekk og utfordringer

Når det gjelder tilstanden for fugl/sjøfugl i Vega, så slipper nok ikke Vega unna den generelt negative utvikling som er påvist for stort sett alle sjøfugler "over alt". En må en anta at tilbakegangen også er gjeldende for verneområdene og Verdensarvområdet i Vega. Det er dog vanskelig å peke på konkrete arter som en år for år ser går tilbake i antall i dette området.

Til det blir de registreringer SNO gjør for sporadiske.

Naturtilstanden generelt i både verneområder og Verdensarvområdet, synes være nogen lunde stabil.

SNO har heller ikke i 2019 registrert noen påtagelig økning i antall fritidsbåter eller andre sjøfarende turister i området. Den økte yrkestrafikken i forbindelse med havbruksanlegg synes å ha stabilisert seg på et ganske høyt nivå.

2.1.5 Anbefalte oppfølgingspunkter

For 2020 vil SNO-Helgeland forsøke få til noe tilsvarende aktivitet i Vega som tidligere år.

2.2 Fremmede arter; sitka/buskfuru

2.2.1 Føringer fra KLD eller Miljødirektoratet

Intet spesielt.

2.2.2 Kort om aktiviteten

SNO-Helgeland har i 2019 ikke hatt bestilling på oppdrag som innebar felling av skog i noe verneområde på Vega.

Det ble bestilt utkjøring av tømmer fra hogstfelt i Kjellerhaugvatnet. Dette oppdrag ble utført.

Utkjøring av tømmer fra Kjellerhaugvatnet NR.

2.2.3 Resultater

SNO-Helgeland gjennomførte i samarbeid med Carl Nordberg (SNO-L/V) og 3 andre innleide mannskap, uttransport av tømmer fra Kjellerhaugvatnet NR. Ca. 825 stranger ble kjørt ut over 2 dager. Transporten ble foretatt med snøscooter.

2.2.4 Utviklingstrekk og utfordringer

Intet spesielt.

2.2.5 Anbefalte oppfølgingspunkter

Ønsker om utkjøring av tømmer fra verneområder hvor utkjøring ikke er mulig eller ønskelig med større maskinelt utstyr, vil bli forsøkt gjennomført.

Når det gjelder spirer i hogstfelt så mener SNO det bør være en overkommelig oppgave å få fjernet oppkommende spirer av sitka og buskfuru, - vel å merke hvis en planlegger lusing i forhold til lengda på spirene. Gamle hogstfelt og områder der en enda ikke har felt trær, men har begynt å få spirer, bør gås over f.eks. hvert andre eller tredje år.

2.3 Fremmede arter; Mink

Geir Heggmo har fagansvar for fremmede arter i Nordland.

2.3.1 Føringer fra KLD eller Miljødirektoratet

Oppfølging av handlingsplan mot mårhund, oppfølging av meldinger. Oppfølging av handlingsplan mot mink, bekjempelse etter klarering fra SNO-S og fagansvarlige. Rapportering i Rovbase.

2.3.2 Kort om aktiviteten

SNO-Helgeland har i 2019 hatt som den klart tyngst prioriterte oppgave å gjennomføre jakt og felling av mink i Vegaøyene. SNO-Helgeland fikk i 2019 ikke bistand av SNO-hundeevipasje. Felling er blitt gjennomført ved jakt og fangst med feller, - fortrinnsvis i områdene ved Søla LVO og Skogsholmen.

For øvrig vises det til egen rapport samt registreringer i Rovbase og verneområdelogg hva gjelder aktivitet vedr. fangst av mink i Vega.

2.3.3 Resultater

SNO-Helgeland har røktet ca. 25 feller i Vegaøyene gjennom stort sett hele året. Det er blitt tatt 6 mink. Samtlige ble tatt på felle i Søla LVO, Vega.

2.3.4 Utviklingstrekk og utfordringer

SNO-Helgeland vil prioritere bekjempelse av mink også i 2020. Generelt vil Vegaøyen Verdensarvområde være et kjerneområde for denne bekjempelse. Spesielt vil fellefangst bli utført i Hysvær/Søla LVO og på øyene øst for Lånan. Gitt bestandens utvikling vil SNO videreføre aktiviteten som tidligere, de aktivt drevne dunværene skal holdes fri for mink i hekketiden til ærfugl.

Lokalt SNO vil forsøke få til dager med søk etter mink med "sno-hund" våren 2020.

2.4 Marin forsøpling i verneområder

2.4.1 Føringer fra KLD eller Miljødirektoratet

Sitat fra faglige føringer 2019: Bestillinger på marint søppel i verneområder skal prioriteres. I all hovedsak vil dette være registrering, rådgiving og noe båttransport. Nye prosjekter skal så langt som mulig koordineres med prosjektet "Før fuglene kommer".

2.4.2 Kort om aktiviteten

SNO-Helgeland har i 2019 gjennom sommeren organisert og gjennomført oppsamling av strandsøppel i Verdensarvområdet i Vega.

Det var også planlagt 2 dager med oppsamling av strandsøppel i Flovær og Lånan FFO med skoleelever. Pga. bla. svært skiftende værforhold og utfordrende organisering og logistikk, lot ikke dagene seg gjennomføre.

2.4.3 Resultater

SNO-Helgeland har totalt organisert oppsamling og inntransport av ca. 600 sekker strandsøppel fra verneområder på Helgeland. Ca. 250 av disse sekkene var samlet opp av grunneiere i verdensarvområdet i Vega. For ytterligere informasjon vises til Verneområdelogg.

2.4.4 Utviklingstrekk og utfordringer

Strandsøppel i verneområder i Vega kommune vil i uoverskuelig fremtid være et problem. Enorme mengder strandsøppel samt mye strandlinje og stort antall øyer med rimelig øde og vanskelig tilgjengelighet og beliggenhet, gjør arbeidet med oppsamling krevende.

K/V Heimdal med deler av innsamlet strandsøppel fra Horsværet NR og Vegaøyen VAO 2019.

2.4.5 Anbefalte oppfølgingspunkter

Oppsamling av strandsøppel i verneområder, fortrinnsvis i "utværene" i Vega, vil i 2020 være en prioritert oppgave for SNO-Helgeland.

SNO vil i 2020 videreføre ordningen med at grunneiere i utværene selv kan samle inn strandsøppel som så SNO henter eller organiserer henting av og får brakt til avfallsmottak. Siden det ikke ble gjennomført strandrydding med skoleelever i regi av SNO i 2019, vil SNO ha som fremste prioritet å få til minst 2 dager med oppsamling i områdene ved Flovær og Lånan i 2020.

2.5 Registrering og overvåkning av sårbare og sensitive arter

2.5.1 Føringer fra KLD eller Miljødirektoratet

Intet spesielt.

2.5.2 Kort om aktiviteten

SNO-Helgeland har i 2019 i noen grad utført oppsyn/tilsyn med hekkelokaliteter for trua og sårbare arter av fugl i Vega.

2.5.3 Resultater

SNO-Helgeland forsøker også å ha et spesielt øye til hekkende rovfugl i Vegaøyene. I motsetning til i 2018 lyktes ikke samme havørn å få ut unge i Muddværet i 2019. To egg forsvant fra reiret i første halvpart av mai. Ellers har Vega en stabil god bestand av havørn. For ytterligere informasjon om registreringer for det enkelte verneområde vises til Verneområdelogg og/eller Artsobs/Rovbase.

2.5.4 Utviklingstrekk og utfordringer

SNO-Helgeland vil i 2020 forsøke få til en del vinterregistrering av fugl i Verdensarvområdet. Oppdatert kunnskap om både overvintrende bestander og hekkelokaliteter for fugl antas å kunne ha verdi i flere sammenhenger, bla. ved ulykker med store forurensing.

Statens naturoppsyn

Telefon: 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01

E-post: post@naturoppsyn.no | **Nett:** naturoppsyn.no

Post: Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøksadresse: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Miljødirektoratet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet. Statens naturoppsyn (SNO) er Miljødirektoratets feltpersonell.

SNO ivaretar nasjonale miljøverdier og forebygger miljøkriminalitet. Oppgavene spenner fra kontroll og overvåking, til skjøtsel i verneområder, tilrettelegging i viktige natur- og kulturminneområder, informasjon og formidling.

SNO har også mange oppgaver knyttet til store rovdyr, både registrering av bestander, dokumentasjon av skader på husdyr og tamrein, og uttak av dyr det er gitt fellingstillatelse på. Ledelsen i SNO sitter i Trondheim, og vi har ca. 60 lokalkontor spredt over hele landet.